

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.11.2008
COM(2008) 791 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Ένας οδικός χάρτης για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό επίτευξη κοινών αρχών
στην ΕΕ**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ένας οδικός χάρτης για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό επίτευξη κοινών αρχών στην ΕΕ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 10 Οκτωβρίου 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την Γαλάζια Βίβλο με την οποία προτείνεται ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική (ΟΘΠ) για την ΕΕ¹, καθώς και ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης². Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επετεύχθη συμφωνία για την ΟΘΠ και το σχέδιο δράσης, στις 14 Δεκεμβρίου 2007.

Ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός (ΘΧΣ)³ αποτελεί ένα κύριο μέσο εφαρμογής της ΟΘΠ. Παρέχει βοήθεια στις δημόσιες αρχές και στους ενδιαφερόμενους για τον συντονισμό της δράσης τους και βελτιστοποιεί τη χρήση του θαλάσσιου χώρου προς όφελος της οικονομικής ανάπτυξης και του θαλασσίου περιβάλλοντος. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να διευκολύνει την ανάπτυξη ΘΧΣ από τα κράτη μέλη και να ενθαρρύνει την εφαρμογή του σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ⁴. Θέτει βασικές αρχές ΘΧΣ και επιδιώκει, μέσω διαβούλευσης, να ενθαρρύνει την ανάπτυξη κοινής προσέγγισης μεταξύ των κρατών μελών.

2. ΣΚΕΠΤΙΚΟ

2.1. Γιατί χρειάζεται ένας θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός;

Η αυξημένη δραστηριότητα στις ευρωπαϊκές θάλασσες οδηγεί σε ανταγωνισμό μεταξύ συμφερόντων τομέων, όπως αυτού της ναυτιλίας και θαλασσιών μεταφορών, της ενέργειας στην ανοικτή θάλασσα, της ανάπτυξης λιμένων, της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Η κλιματική αλλαγή και ιδιαίτερα η άνοδος της θαλάσσιας στάθμης, η όξινη βροχή, η άνοδος της θερμοκρασίας των υδάτων και η συχνότητα των ακραίων καιρικών φαινομένων είναι πιθανόν να μετατοπίσουν τις οικονομικές δραστηριότητες σε θαλάσσιες περιοχές και να προκαλέσουν την αλλοίωση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Ο ΘΧΣ μπορεί να συμβάλει σημαντικά στον μετριασμό των συνεπειών προωθώντας την αποτελεσματική χρήση του θαλάσσιου χώρου και των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, και σε μια αποδοτική από πλευράς κόστους

---

¹ COM(2007) 575.

² SEC(2007) 1278.

³ Ο όρος **θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός** θα χρησιμοποιείται στο κείμενο παρόλο που υπάρχει η τάση να χρησιμοποιούνται παράλληλα και διαφορετικοί όροι, π.χ. από τα κράτη μέλη, στην τρέχουσα πρακτική. Προτιμάται ο όρος maritime (θαλάσσιος) χωροταξικός σχεδιασμός από τον όρο marine (ναυτικός) χωροταξικός σχεδιασμός προκειμένου να υπογραμμιστεί η ολιστική διατομεακή προσέγγιση της διαδικασίας.

⁴ Η ανακοίνωση είναι σύμφωνη με το τμήμα 3.2. της Γαλάζιας Βίβλου.

προσαρμογή στον αντίκτυπο που έχει η κλιματική αλλαγή στις θαλάσσιες περιοχές και στα παράκτια ύδατα.

Ο ΘΧΣ είναι ένα εργαλείο για βελτιωμένα συστήματα λήψης αποφάσεων. Προσφέρει ένα πλαίσιο εντός του οποίου μπορούν να συμβιβαστούν ανταγωνιστικές ανθρώπινες δραστηριότητες και η διαχείριση του αντικτύπου των στο θαλάσσιο περιβάλλον. Στόχος του είναι η εξισορρόπηση των τομεακών συμφερόντων και η επίτευξη αιεφόρου χρήσης των θαλάσσιων πόρων σε συμφωνία με τη στρατηγική της ΕΕ για την αιεφόρο ανάπτυξη⁵.

Ο ΘΧΣ πρέπει να βασίζεται στις ιδιαιτερότητες της κάθε θαλάσσιας περιοχής ή υποπεριοχής. Είναι μια **διαδικασία** η οποία συνίσταται στη συλλογή δεδομένων, στις διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους, στη συμμετοχική ανάπτυξη ενός σχεδίου, και εν συνεχεία στην εφαρμογή, στην εκτέλεση, στην αξιολόγηση και στην επανεξέτασή του.

2.2. *Τα οφέλη μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης*

Η εφαρμογή του ΘΧΣ αυτή υπάγεται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ισχύει η αρχή της επικουρικότητας, ωστόσο η δράση σε επίπεδο ΕΕ μπορεί να προσφέρει σημαντική προστιθέμενη αξία.

Ο ΘΧΣ θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της θαλάσσιας οικονομίας της ΕΕ, προωθώντας την ανάπτυξη και την απασχόληση σε συμφωνία με το Πρόγραμμα της Λισσαβώνας. Η θαλάσσια οικονομία είναι σημαντική για την Ευρώπη δεδομένου ότι αντιπροσωπεύει περίπου πέντε εκατομμύρια θέσεις απασχόλησης⁶. Εκτιμάται ότι 3 έως 5% του ευρωπαϊκού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ) δημιουργείται από τις θαλάσσιες βιομηχανίες και υπηρεσίες⁷, ορισμένες εκ των οποίων παρουσιάζουν μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Ένα σταθερό χωροταξικό πλαίσιο το οποίο παρέχει ασφάλεια δικαίου και προβλεψιμότητα θα προωθήσει τις επενδύσεις σε τέτοιους τομείς, μεταξύ των οποίων η ανάπτυξη ενέργειας στην ανοικτή θάλασσα, η ναυτιλία και οι θαλάσσιες μεταφορές, η ανάπτυξη λιμένων, η εκμετάλλευση του πετρελαίου και του φυσικού αερίου και η υδατοκαλλιέργεια, ενισχύοντας την ικανότητα της Ευρώπης να προσελκύει ξένες επενδύσεις.

Η εφαρμογή τομεακών προσεγγίσεων σε ό, τι αφορά την χρήση των θαλάσσιων πόρων οδηγεί σε χάραξη κατακερματισμένης πολιτικής. Περιορίζει τις θαλάσσιες δραστηριότητες δεδομένου ότι περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξής τους και την ικανότητα των δημόσιων φορέων να προστατεύουν το θαλάσσιο περιβάλλον. Η συνεργασία για τον ΘΧΣ προσφέρει ένα πλαίσιο για τον συντονισμό των τομεακών προσεγγίσεων. Ενισχύει την αποτελεσματικότητα και την συνοχή μεταξύ των πολιτικών της ΕΕ και των εθνικών πολιτικών, περιορίζοντας το οικονομικό κόστος που οφείλεται στην έλλειψη συντονισμού⁸.

⁵ <http://ec.europa.eu/environment/eussd/>

⁶ http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/study_employment_en.html

⁷ Μη συμπεριλαμβανομένης της αξίας των πρώτων υλών όπως του πετρελαίου, του αερίου ή των ιχθύων. http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/pdf/com_2006_0275_en_part2.pdf.

⁸ Πιθανή αναφορά στις κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη των λιμένων τις οποίες συνέταξαν η ΓΔ Περιβάλλον και η ΓΔ Μεταφορές και Ενέργεια.

Οι θαλάσσιες δραστηριότητες έχουν **διασυνοριακή διάσταση**. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο έχουν αντίκτυπο στις γειτονικές χώρες. Τα κράτη μέλη που ακολουθούν κοινή προσέγγιση σε ό, τι αφορά τη διαχείριση του θαλάσσιου χώρου στην ίδια θαλάσσια λεκάνη θα αντιμετωπίσουν ευκολότερα τις προκλήσεις αυτές. Ο ρόλος της ΕΕ συνίσταται στην προώθηση κοινής προσέγγισης των κρατών μελών λαμβανομένου υπόψη του διασυνοριακού αντικτύπου.

Ο ΘΧΣ προσφέρει στην **εσωτερική αγορά** μια βάση για απλουστευμένα συστήματα χορήγησης αδειών και για τη μείωση του κόστους των ρυθμιστικών και διοικητικών διαδικασιών, παρέχοντας ένα διαφανές και αξιόπιστο χωροταξικό πλαίσιο.

Η θάλασσα είναι ένα **πολυσύνθετο οικοσύστημα** που δεν γνωρίζει διοικητικά όρια. Για την ισόρροπη μακροπρόθεσμη διαχείριση, πρέπει να ληφθεί υπόψη ολόκληρο το οικοσύστημα και οι παράγοντες που το προσδιορίζουν. Ο σχεδιασμός πρέπει να επιδιώκει την προστασία και την ενίσχυση του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Η συνεργασία για τον ΘΧΣ σε επίπεδο ΕΕ προσφέρει στα κράτη μέλη το κατάλληλο φόρουμ για να συζητήσουν σχετικά με μια ολιστική προσέγγιση σε ό, τι αφορά τη διαχείριση των θαλάσσιων δραστηριοτήτων με βάση τις απαιτήσεις για τα οικοσυστήματα.

2.3. Πως θα επιτευχθεί ο στόχος αυτός;

Η παρούσα ανακοίνωση θέτει τα κύρια προς συζήτηση θέματα σχετικά με τον ΘΧΣ σε επίπεδο ΕΕ. Παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα εξής:

- τις υφιστάμενες προσεγγίσεις των κρατών μελών σε ό, τι αφορά τον ΘΧΣ και άλλα διεθνή παραδείγματα, περιλαμβανομένης της κτηθείσας πείρας από προγράμματα της ΕΕ, ιδίως το πρόγραμμα INTERREG και το πρόγραμμα - πλαίσιο για την έρευνα (κεφάλαιο 3)
- διεθνή νομοθετικά μέσα και νομοθετικά μέσα της ΕΕ τα οποία έχουν αντίκτυπο στον ΘΧΣ (κεφάλαιο 4).

Βάσει αυτών των παραδειγμάτων, η ανακοίνωση προσδιορίζει τις κύριες αρχές για τον ΘΧΣ (κεφάλαιο 5) ως βάση για ευρεία συζήτηση σχετικά με την κοινή προσέγγιση του ΘΧΣ στην ΕΕ.

3. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑ

Ο ΘΧΣ είναι μια σχετικά πρόσφατη διαδικασία. Όλο και περισσότερα κράτη μέλη τον χρησιμοποιούν ή πρόκειται να τον χρησιμοποιήσουν και έχει ήδη αρχίσει να αναπτύσσεται στο πλαίσιο προγραμμάτων της ΕΕ, η επεξεργασία σειράς εργαλείων και κριτηρίων που αφορούν τον ΘΧΣ.

3.1. Υφιστάμενες προσεγγίσεις για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό

Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει ετοιμάσει ένα θαλάσσιο νόμο ο οποίος αποτελεί ένα συνολικό νομοθετικό πλαίσιο πολιτικής που καθορίζει ένα σύστημα θαλάσσιου

σχεδιασμού για το σύνολο των υδάτων του ΗΒ⁹. Η Σκωτία συνέταξε σχέδιο θαλάσσιου νόμου για τη διαχείριση των θαλασσών της¹⁰. Οι δύο αυτοί νόμοι προβλέπουν νέα διοικητική δομή (Οργάνωση για τη διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος) για την απλούστευση των διαδικασιών έκδοσης αδειών. Στη Σουηδία η θέσπιση θαλάσσιου νόμου έχει προγραμματισθεί για τις αρχές του 2009. Το κοινό στοιχείο των νόμων αυτών είναι η ενιαία προσέγγιση σε ό, τι αφορά την εθνική θαλάσσια πολιτική, περιλαμβανομένης της χρήσης του ΘΧΣ.

Επιδίωξη της εθνικής στρατηγικής της Πορτογαλίας για τις θάλασσες (2006) είναι η ολοκλήρωση των τομεακών πολιτικών και ο καθορισμός αρχών για τον ΘΧΣ και την ενιαία διαχείριση της παράκτιας ζώνης (ΟΔΠΖ). Το 2007 συνεστήθη διυπουργική επιτροπή για τις θαλάσσιες υποθέσεις.

Η Γερμανία επεξέτεινε τη νομοθεσία της περί χωροταξικού σχεδιασμού, και επομένως τις αρμοδιότητές της για ΘΧΣ, στην ΑΟΖ. Την επέκταση αυτή δικαιολογεί η ανάπτυξη του τομέα αιολικής ενέργειας ανοικτής θαλάσσης. Το πρόσφατα αναπτυχθέν σχέδιο θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού καλύπτει και τις τρεις διαστάσεις του ΘΧΣ (επιφάνεια, στήλη ύδατος και θαλάσσιος βυθός) και προσδιορίζει ζώνες για συγκεκριμένες θαλάσσιες δραστηριότητες. Τα σχέδια θα εφαρμοστούν με νομοθετικό διάταγμα. Επί του παρόντος δεν προγραμματίζεται διαδικασία αξιολόγησης¹¹.

Το Βέλγιο χρησιμοποιεί την υποδιαίρεση σε ζώνες στο πλαίσιο Ενιαίου Ρυθμιστικού Σχεδίου για την υποδιαίρεση του θαλάσσιου ανάλογα με τις διάφορες θαλάσσιες χρήσεις. Κινητήρια δύναμη είναι η εξόρυξη άμμου και χαλικιού και η αιολική ενέργεια ανοικτής θαλάσσης. Στη δεύτερη φάση σχεδιασμού θα προσδιοριστούν οι τόποι για θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές (δίκτυο NATURA 2000). Το σχέδιο επιτρέπει την έκδοση αδειών για συγκεκριμένου είδους δραστηριότητα μόνο εντός των καθορισμένων ζωνών και τελεί υπό τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση¹².

Στην Πολωνία ο χωροταξικός σχεδιασμός στις θαλάσσιες περιοχές ρυθμίζεται με τον νόμο για τις θαλάσσιες περιοχές της Δημοκρατίας της Πολωνίας και τη θαλάσσια διαχείριση. Στο πλαίσιο του Interreg IIB ολοκληρώθηκε πρόσφατα ένα πειραματικό σχέδιο για τον ΘΧΣ στον κόλπο Puck, το οποίο περιλαμβάνει μελέτη για την χωροταξική ανάπτυξη της προσκείμενης γης. Ο Πολωνία προτίθεται να τροποποιήσει την νομοθεσία της περί χωροταξίας για τη δημιουργία ενός νομικού καθεστώτος για τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια και για την ανάπτυξη παρόμοιων σχεδίων για όλα τα ύδατα της Πολωνίας¹³. Η κυβέρνηση χρησιμοποιεί τα αποτελέσματα του σχεδίου για να προσανατολίζει τις ενέργειές της.

Ορισμένα κράτη μέλη και κάποιες ευρωπαϊκές χώρες έχουν εκπονήσει σχέδια ολοκληρωμένης θαλάσσιας διαχείρισης, τα οποία παρέχουν κατευθύνσεις για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με συγκεκριμένο θαλάσσιο χώρο. Οι Κάτω Χώρες έχουν αναπτύξει ένα σχέδιο ολοκληρωμένης διαχείρισης για τη Βόρειο Θάλασσα 2015. Το κύριο κίνητρο για το εν λόγω σχέδιο είναι η ανάγκη προγραμματισμού για την

⁹ <http://www.defra.gov.uk/marine/legislation/index.htm>.

¹⁰ www.scotland.gov.uk/marinebill.

¹¹ http://www.bsh.de/en/The_BSH/Notifications/Spatial_Planning_in_the_German_EEZ.jsp.

¹² <http://www.mumm.ac.be/EN/Management/Sea-based/index.php>.

¹³ <http://www.plancoast.eu/>.

παραγωγή αιολικής ενέργειας ανοικτής θάλασσας. Το σχέδιο καθιερώνει ένα πλαίσιο ολοκληρωμένης εκτίμησης για το σύνολο των δραστηριοτήτων οι οποίες απαιτούν χορήγηση άδειας. Έχουν σχεδιαστεί χάρτες περιοχών για θαλάσσιες χρήσεις σε συγκεκριμένες τοποθεσίες οι οποίες αναμένεται ότι θα έχουν τις μεγαλύτερες αναπτυξιακές δυνατότητες¹⁴.

Η Νορβηγία έχει εκπονήσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης για τη Θάλασσα του Μπάρεντς και το θαλάσσιο χώρο στα ανοικτά των νήσων Lofoten. Το σχέδιο αυτό παρέχει πλαίσιο για την αειφόρο χρήση των πόρων τόσο για τις παρούσες όσο και για νέες δραστηριότητες. Λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η ευαισθησία του θαλάσσιου περιβάλλοντος ποικίλλει διαχρονικά και υπογραμμίζει τη σημασία της επιστημονικής γνώσης. Η Νορβηγία προτίθεται να εκπονήσει σχέδια ολοκληρωμένης διαχείρισης για τη θάλασσα της Νορβηγίας και για το νορβηγικό τμήμα της Βορείου Θαλάσσης¹⁵.

Η Γαλλία έχει εκπονήσει *σχέδιο αξιοποίησης της θάλασσας*¹⁶ για τη λίμνη Thau στη Μεσόγειο και τη λεκάνη της Arcachon στον Ατλαντικό. Το σχέδιο αυτό επικεντρώνεται στη ανάπτυξη της παράκτιας ζώνης, περιλαμβάνει μέτρα όπως τη δημιουργία ζωνών δραστηριοτήτων και εντοπίζει περιοχές για συγκεκριμένες θαλάσσιες χρήσεις. Η Γαλλία τώρα καταρτίζει νόμο πλαίσιο για το περιβάλλον ο οποίος θα περιλαμβάνει συγκεκριμένες διατάξεις για τη διαχείριση των θαλάσσιων δραστηριοτήτων.

Αρκετά κράτη μέλη και περιφέρειες έχουν αρχίσει να εφαρμόζουν στρατηγικές για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών (ΟΔΠΖ) οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν για τον ΘΧΣ. Μεταξύ τούτων συγκαταλέγεται η ιταλική περιφέρεια Emilia-Romagna, που βάσει σχεδίου του INTERREG IIIB ανέπτυξε στρατηγική για την εφαρμογή των αρχών της ΟΔΠΖ¹⁷. Η Σλοβενία συμμετέχει επίσης στο έργο αυτό και εξεδήλωσε ενδιαφέρον για συνεργασία με την Ιταλία και την Κροατία σε ό, τι αφορά τον ΘΧΣ.

Το 2007, η Ισπανία υιοθέτησε στρατηγική για την αειφορία των ακτών. Οι ισπανικές περιφέρειες Αστουρίες, Κανταβρία και Ανδαλουσία έχουν εκπονήσει ολοκληρωμένα σχέδια για τη διαχείριση των παράκτιων ζωνών τους. Η Ισπανία έχει επίσης δρομολογήσει μελέτη σχετικά με τη δημιουργία ζωνών στα χωρικά της ύδατα για τη χρήση της αιολικής ενέργειας ανοικτής θάλασσας¹⁸.

Ο Καναδάς έχει εγκρίνει στοχοθετημένη στρατηγική για τη διαχείριση των θαλάσσιων δραστηριοτήτων, η οποία παρέχει κατευθύνσεις για την επίλυση συγκρουόμενων διατομεακών συμφερόντων. Η Αυστραλία έχει προοδεύσει σε ό, τι αφορά τη χρήση τρισδιάστατων θαλάσσιων ζωνών και στη διαδικασία αυτή συμμετέχουν οι ενδιαφερόμενοι.

---

¹⁴ <http://www.noordzee.org/nz/index.jsp>.

¹⁵ http://www.regjeringen.no/en/dep/md/Selected-topics/Svalbard_og_polaromradene/Integrated-Management-of-the-Barents-Sea.html?id=87148.

¹⁶ Σχέδιο βελτίωσης των θαλασσών (ΣΒΘ)

¹⁷ <http://www.plancoast.eu/>.

¹⁸ <http://www.mityc.es/Electricidad/Seccion/InstalacionesEolicas/EstudioEstrategico/>.

3.2. Σχέδια χρηματοδοτούμενα με ευρωπαϊκούς πόρους

Μέσω του στόχου για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) δύναται να χρηματοδοτήσει έργα χωροταξικής ανάπτυξης, πολλά εκ των οποίων προσφέρονται για ΘΧΣ¹⁹. Αφορούν χαρτογράφηση, κοινά κριτήρια για ΘΧΣ και διασυνοριακές προσεγγίσεις για τη διαχείριση της χρήσης της θάλασσας.

Από τη δεκαετία του '80 τα προγράμματα έρευνας της ΕΕ υποστηρίζουν την πολυτομεακή έρευνα στις παράκτιες και θαλάσσιες επιστήμες. Ιδιαίτερα υποστηρίζεται η έρευνα για τη διάβρωση των ακτών και τις πλημμύρες, την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών (ΟΔΠΖ) και τα όρια του θαλάσσιου οικοσυστήματος. Το MESMA εστιάζει στη παρακολούθηση και αξιολόγηση των υπό χωροταξική διαχείριση περιοχών και θα αναπτύξει καινοτόμες μεθόδους και στρατηγικές ολοκληρωμένου σχεδιασμού. Στόχος του HERMES είναι η περαιτέρω διερεύνηση των οικοσυστημάτων του υφαλοπλαισίου μεγάλου βάθους²⁰.

Στο πλαίσιο του προγράμματος TEN-T μπορεί να δοθεί ενίσχυση για έργα προτεραιότητας και προπαρασκευαστικές μελέτες για "Θαλάσσιες αρτηρίες" μέσω του MARCO POLO II, περιφερειακών ταμείων και πόρων για έρευνα και ανάπτυξη. Προς το παρόν τα έργα για "Θαλάσσιες αρτηρίες" καλύπτουν τη Βαλτική θάλασσα, τη Δυτική Ευρώπη, τη δυτική και ανατολική Μεσόγειο και τη Μαύρη θάλασσα. Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ENPI) και τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας για την περίοδο 2007 – 2013 θα προσφέρουν στήριξη σε έργα σε επιλέξιμες περιφέρειες στην Βαλτική, τη Μεσόγειο και τη Μαύρη θάλασσα²¹.

4. ΔΙΕΘΝΗ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΕΕ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ ΣΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

4.1. Διεθνή μέσα

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS)²² εξισορροπεί π.χ. τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των κρατών σημαίας, των παράκτιων κρατών και των κρατών λιμένος. Είναι ιδιαίτερα σημαντική η διαίρεση των θαλασσών και των ωκεανών σε θαλάσσιες ζώνες, ορισμένες εκ των οποίων τις διεκδικούν παράκτια κράτη, προκειμένου η διαίρεση αυτή να έχει νομική ισχύ.

Επίσης, είναι σημαντική η αρχή της ελεύθερης ναυσιπλοΐας την οποία εγγυάται η UNCLOS, η οποία εξαρτάται από το κατά πόσον τηρούνται οι κανόνες και τα πρότυπα για τη ναυτική ασφάλεια και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

¹⁹ Για παράδειγμα, σχέδια που χρηματοδοτούνται από διεθνή προγράμματα για την Βαλτική Θάλασσα, τη Βόρειο Θάλασσα και τις περιοχές: Κεντρική Ευρώπη, Αδριατική, Δούναβης και Νοτιοανατολική Ευρώπη (CADSES).

²⁰ www.eu-hermes.net

²¹ http://ec.europa.eu/world/enp/funding_en.htm

²² Εγκρίθηκε το 1982, και τέθηκε σε ισχύ το 1994. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα όλα τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας.

Ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (ΔΝΟ) θεσπίζει διεθνώς αναγνωρισμένους κανόνες και πρότυπα για τη ναυτιλία και τις θαλάσσιες μεταφορές, όπως π.χ. μηχανισμούς διαχωρισμού της κυκλοφορίας. Το Πρωτόκολλο της Σύμβασης του Λονδίνου (2006) καθιερώνει την αρχή της προφύλαξης η οποία αποτελεί σημαντική αλλαγή σε ό, τι αφορά τις ρυθμίσεις σχετικά με την απόρριψη αποβλήτων στη θάλασσα²³.

4.2. Μέσα της ΕΕ

4.2.1. Περιβαλλοντική νομοθεσία

Η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική (ΟΠΘΣ)²⁴ αποτελεί τον δεύτερο περιβαλλοντικό πυλώνα της ΟΘΠ²⁵. Απαιτεί από τα κράτη μέλη να ενεργήσουν για την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα μέχρι το 2020, να υιοθετήσουν οικοσυστημική προσέγγιση και να διασφαλίσουν ότι οι πιέσεις τις οποίες ασκούν οι δραστηριότητες του ανθρώπου δεν θέτουν σε κίνδυνο την καλή κατάσταση του περιβάλλοντος. Τα κράτη μέλη που έχουν κοινή θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή και χρησιμοποιούν περιφερειακές δομές για λόγους συντονισμού οφείλουν να συνεργάζονται μεταξύ τους καθώς και με τρίτες χώρες.

Η ΟΠΘΣ δεν ρυθμίζει άμεσα τις θαλάσσιες δραστηριότητες, πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπός τους για τον προσδιορισμό της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης. Στο παράρτημα VI αναφέρονται παραδείγματα πιθανών μέτρων, περιλαμβανομένων των ελέγχων και των εργαλείων χωροχρονικής κατανομής για την συντονισμένη διαχείριση. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν δηλώσει ότι θα χρησιμοποιήσουν ΘΧΣ για την εφαρμογή της ΟΠΘΣ (π.χ. το Ηνωμένο Βασίλειο).

Η οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα (ΟΠΥ)²⁶, η οποία περιέχει διατάξεις που εφαρμόζονται στα παράκτια και στα μεταβατικά ύδατα, απαιτεί από τα κράτη μέλη να δημοσιεύσουν σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού (ΣΔΛΑΠ) μέχρι τον Δεκέμβριο 2009. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη συγκρότησαν φορείς αρμόδιους για τα ύδατα οι οποίοι πρέπει να συνεργάζονται προκειμένου να διασφαλίσουν την τήρηση της ΟΠΥ σε ό, τι αφορά τις διασυνοριακές περιοχές λεκάνης απορροής ποταμού.

Η οδηγία για τους οικότοπους και η οδηγία για τα πτηνά (NATURA 2000)²⁷ απαιτούν από τα κράτη μέλη να προσδιορίσουν και να προστατεύσουν περιοχές για τη διατήρηση των ειδών ή των οικοτόπων που φιλοξενούν. Έχει ξεκινήσει ο χαρακτηρισμός των παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών και απαιτούνται τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης. Η οδηγία για τους οικότοπους απαιτεί εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τα σχέδια ή τα έργα τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε τόπο του NATURA 2000.

---

²³ http://www.imo.org/Conventions/contents.asp?doc_id=678&topic_id=258.

²⁴ 2008/56/EK

²⁵ Αιτιολογική σκέψη 3 της οδηγίας πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική.

²⁶ 2000/60/EK

²⁷ 79/409/EOK, ΕΕ L 103, 25.04.1979 (Οδηγία για τα πτηνά) και 92/43/EOK, ΕΕ L 206, 22.07.1992 (Οδηγία για τους οικότοπους).

Η οδηγία για την στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (ΣΠΕ)²⁸ απαιτεί εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, πρόβλεψη για διαβουλεύσεις (μεταξύ άλλων και διασυνοριακές), εκτίμηση εναλλακτικών δυνατοτήτων και μέτρα για την πρόληψη και/ή τον μετριασμό των δυσμενών συνεπειών. Η οδηγία για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων προβλέπει παρόμοιες απαιτήσεις για τα έργα²⁹.

4.2.2. Κοινή αλιευτική πολιτική (ΚΑΛΠ)

Η ΚΑΛΠ αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ. Καλό παράδειγμα της ολοκληρωμένης διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου δια μέσου των τομεακών πολιτικών αποτελεί η απόφαση (που βασίζεται στο άρθρο 9 του βασικού κανονισμού για την ΚΑΛΠ)³⁰ την οποία εξέδωσε η Επιτροπή κατόπιν αιτήματος της ολλανδικής κυβέρνησης προκειμένου να προστατευθεί ένας οικότοπος στην ολλανδική ακτή της Βορείου θαλάσσης (περιοχή Voordelta)³¹. Λόγω της αλληλεπίδρασης μεταξύ αλιείας και οικοσυστήματος και της κινητικότητας των αποθεμάτων ιχθύων, μια συνετική ΚΑΛΠ θα είναι επωφελής για τη βιώσιμη διαχείριση της αλιείας στα ύδατα της ΕΕ.

Η Επιτροπή ανήγγειλε την έκδοση ανακοίνωσης η οποία αφορά στρατηγική για την βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας. Κύριες προκλήσεις για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας αποτελούν ο αυξανόμενος ανταγωνισμός για τον θαλάσσιο και τον παράκτιο χώρο και η ποιότητα του ύδατος. Η ΚΑΛΠ μπορεί να προσφέρει κατευθύνσεις και αξιόπιστα δεδομένα για τον τόπο άσκησης των δραστηριοτήτων.

4.2.3. Λοιπά μέσα

Στη σύσταση της ΕΕ για την ΟΔΠΖ³² καθορίζονται κοινές αρχές (περιλαμβανομένης της συνοχής του χωροταξικού σχεδιασμού στη διεπαφή ξηράς/θάλασσας) και γίνεται έκκληση στα κράτη μέλη να αναπτύξουν στρατηγικές ΟΔΠΖ. Τα κράτη ενθαρρύνονται να συνεργαστούν με τις γειτονικές τρίτες χώρες.

Η Επιτροπή υιοθέτησε ανακοίνωση για την αιολική ενέργεια ανοικτής θάλασσας³³. Ο ΘΧΣ μπορεί να βοηθήσει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ανοικτής θάλασσας δεδομένου ότι προσφέρει ένα σταθερό ρυθμιστικό πλαίσιο.

4.3. Περιφερειακές συμβάσεις

Οι εργασίες στο πλαίσιο της σύμβασης Όσλο - Παρίσι (OSPAR) του 1992 στηρίζονται σε μια προσέγγιση με βάση το οικοσύστημα και οργανώνονται βάσει τριών στρατηγικών. Η σύμβαση OSPAR χρησίμευσε ως πλατφόρμα ανταλλαγής

²⁸ 2001/42/EK, OJ L 197

²⁹ 97/11/EC, OJ L 073, 14.03.1997 (η οποία τροποποιεί την οδηγία 85/337/ΕΟΚ).

³⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2371/2002.

³¹ http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/management_resources/environment/natura_2000_en.htm:

Κατευθυντήριες γραμμές της ΓΔ MARE και της ΓΔ ENV σε ό, τι αφορά μέτρα στον τομέα της αλιείας για τους θαλάσσιους τόπους του Natura 2000.

³² 2002/413/EK, OJ L 148

³³ COM(2008)736.

πληροφοριών για ΘΧΣ μετά την πέμπτη διάσκεψη για τη Βόρειο θάλασσα³⁴ και αυτό συνεχίστηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής της για τη βιοποικιλότητα και το οικοσύστημα.

Η επιτροπή του Ελσίνκι (HELCOM) εργάζεται για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος στη Βαλτική θάλασσα από το 1974. Ιδιαίτερα πρόσφορο είναι το σχέδιο δράσης της HELCOM για τη Βαλτική θάλασσα που εγκρίθηκε το 2007 με τη σύσταση 28Ε/9, που αφορά την καθιέρωση αρχών σχετικά με τον ΘΧΣ για την περιοχή της Βαλτικής θάλασσας.

Η Μεσόγειος είναι η πρώτη περιοχή που ενέκρινε σχέδιο διαχείρισης (Μεσογειακό πρόγραμμα δράσης – ΜΠΔ) το 1975 στο πλαίσιο του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον. Το ΜΠΔ θα υλοποιηθεί με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης. Το πρόσφατα εγκριθέν πρωτόκολλο της Σύμβασης για ΟΔΠΖ³⁵ απαιτεί από τα συμβαλλόμενα μέρη να δημιουργήσουν ένα κοινό πλαίσιο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των μεσογειακών παράκτιων ζωνών.

Η Σύμβαση του Βουκουρεστίου του 1992 προβλέπει την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της Μαύρης θάλασσας. Συνεχίζονται οι εργασίες για ένα πρωτόκολλο και ένα στρατηγικό σχέδιο δράσης για ΟΔΠΖ.

5. ΚΥΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Από τα προηγηθέντα κεφάλαια συνάγονται οι ακόλουθες κοινές αρχές, συναφείς με τον ΘΧΣ στην ΕΕ.

Η αειφόρος διαχείριση των θαλάσσιων περιοχών εξαρτάται από την κατάσταση του σχετικού οικοσυστήματος. Σύμφωνα με την ΟΘΠ η προσέγγιση με βάση το οικοσύστημα αποτελεί καθολική αρχή για τον ΘΧΣ. Οι επίγειες δραστηριότητες μπορεί να έχουν άμεσο αντίκτυπο στις θαλάσσιες περιοχές ωστόσο ο ΘΧΣ διαχειρίζεται μόνο τις θαλάσσιες δραστηριότητες και τις δραστηριότητες στα παράκτια ύδατα. Το πεδίο του ΘΧΣ σε ό, τι αφορά τη γεωγραφική κάλυψη θα διαφέρει ανάλογα με τις συνθήκες της περιοχής. Η ανάπτυξη του ΘΧΣ πρέπει να λαμβάνει υπόψη και, εφόσον είναι δυνατόν, να συμβάλει στην εφαρμογή πολλών διεθνών και κοινοτικών άμεσα συναφών νομοθετικών μέσων, ιδίως στον τομέα του περιβάλλοντος. Η εφαρμογή της οδηγίας ΟΠΘΣ είναι π.χ. ιδιαίτερα σημαντική στο πλαίσιο αυτό.

5.1. Η χρήση ΘΧΣ σύμφωνα με την περιοχή και το είδος της δραστηριότητας

Η διαχείριση των θαλάσσιων χώρων μέσω του ΘΧΣ πρέπει να βασίζεται στο είδος των σχεδιαζόμενων ή υφιστάμενων δραστηριοτήτων και στον αντίκτυπό τους στο περιβάλλον. Ένα θαλάσσιο χωροταξικό σχέδιο δεν χρειάζεται να καλύπτει το σύνολο μιας περιοχής (π.χ. την ΑΟΖ ενός κράτους μέλους).

³⁴ Υπουργική δήλωση για τη προστασία της Βορείου θάλασσας. Μάρτιος 2002, Κεφάλαιο XI. Συνεργασία για τη διαδικασία του χωροταξικού σχεδιασμού στη Βόρειο θάλασσα.

³⁵ Υπεγράφη στη Μαδρίτη στις 21.01.2008.

Για τις περιοχές πολλών χρήσεων ή για τις ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές, μπορεί να χρειαστεί ένα περιοριστικότερο θαλάσσιο χωροταξικό σχέδιο, ενώ για τις περιοχές με λιγότερες χρήσεις μπορεί να επαρκούν οι γενικές αρχές διαχείρισης. Η απόφαση για την επιλογή αυστηρότερης ή περισσότερο ευέλικτης προσέγγισης λαμβάνεται κατόπιν αξιολόγησης.

Ο ΘΧΣ λαμβάνει τρεις διαστάσεις και αφορά τις δραστηριότητες (α) στον θαλάσσιο βυθό, (β) στη στήλη ύδατος και (γ) στην επιφάνεια. Με τον τρόπο αυτό ο ίδιος χώρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διαφορετικούς σκοπούς. Ο χρόνος πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ως τέταρτη διάσταση, δεδομένου ότι μπορεί να μεταβάλλεται διαχρονικά η συμβατότητα μεταξύ των χρήσεων και της "ανάγκης διαχείρισης" μιας συγκεκριμένης θαλάσσιας περιοχής .

5.2. Καθορισμός στόχων για τον προσανατολισμό του ΘΧΣ

Ο ΘΧΣ πρέπει να χρησιμοποιείται για τη διαχείριση των υπό εξέλιξη δραστηριοτήτων και τον προσανατολισμό της μελλοντικής ανάπτυξης μιας θαλάσσιας περιοχής. Ένα στρατηγικό σχέδιο για την σφαιρική διαχείριση ενός θαλάσσιου χώρου πρέπει να περιλαμβάνει λεπτομερείς στόχους. Οι στόχοι αυτοί πρέπει να καθιστούν δυνατή τη διαίτησία σε περίπτωση συγκρουόμενων τομεακών συμφερόντων.

5.3. Ανάπτυξη ΘΧΣ κατά τρόπο διαφανή

Χρειάζεται διαφάνεια για όλα τα έγγραφα και τις συναφείς με τον ΘΧΣ διαδικασίες. Τα διάφορα στάδια του πρέπει να είναι εύκολα κατανοητά από το ευρύ κοινό. Έτσι ενημερώνονται πλήρως όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, επομένως υπάρχει μεγαλύτερη προβλεψιμότητα και αποδοχή.

5.4. Συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών

Για την ευρεία αποδοχή, την ταύτιση και στήριξη στην εφαρμογή του, είναι εξίσου σημαντικό να εμπλακούν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, περιλαμβανομένων των παράκτιων περιοχών, κατά το δυνατόν ενωρίτερα στη διαδικασία σχεδιασμού. Με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων εξασφαλίζεται επίσης μια πηγή γνώσεων χάρη στην οποία μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά το επίπεδο του ΘΧΣ.

5.5. Συντονισμός μεταξύ κρατών μελών – Απλούστευση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων

Ο ΘΧΣ απλουστεύει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και επιταχύνει τις διαδικασίες έκδοσης αδειών προς όφελος των θαλάσσιων χρηστών και των θαλάσσιων επενδύσεων. Για συντονισμένα και οριζόντια σχέδια χρειάζεται η ενιαία ή ευθυγραμμισμένη διαδικασία υποβολής αιτήσεων και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σωρευτικές συνέπειες. Ο εσωτερικός συντονισμός των θαλάσσιων ζητημάτων στα κράτη μέλη, που προτείνεται με τις κατευθυντήριες γραμμές για μια ενοποιημένη προσέγγιση της θαλάσσιας πολιτικής³⁶, πρέπει επίσης να ευνοεί την εφαρμογή του ΘΧΣ. Οι εξελίξεις στα κράτη μέλη (π.χ. θαλάσσιος νόμος του Ηνωμένου Βασιλείου

---

³⁶ COM(2008) 395 τελικό.

και της Σκωτίας) δείχνουν ότι οι εθνικές αρχές θέλουν να καρπωθούν τα σχετικά οφέλη μέσω της δημιουργίας συντονιστικού διοικητικού φορέα.

5.6. Διασφάλιση της νομικής ισχύος των εθνικών ΘΧΣ

Ο ΘΧΣ δεν αποτελεί επανάληψη του επίγειου χωροταξικού σχεδιασμού στη θάλασσα, λόγω του τρισδιάστατου χαρακτήρα του και λόγω του γεγονότος ότι ο ίδιος θαλάσσιος χώρος ενδέχεται να προσφέρεται για πολλές χρήσεις υπό τον όρο ότι είναι συμβατές. Ωστόσο, όπως με τον επίγειο σχεδιασμό τέθηκε ένα νομικά δεσμευτικό πλαίσιο για τη διαχείριση της γης, πρέπει και ο ΘΧΣ να είναι νομικά δεσμευτικός προκειμένου να είναι αποτελεσματικός. Θα μπορούσε επίσης να τεθεί θέμα κατάλληλου διοικητικού πλαισίου για ΘΧΣ.

5.7. Διασυνοριακή συνεργασία και διαβούλευση

Η διασυνοριακή συνεργασία είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της συνοχής των σχεδίων για τα οικοσυστήματα. Θα οδηγήσει στην ανάπτυξη κοινών προτύπων και διαδικασιών και σε καλύτερης ποιότητας ΘΧΣ. Ορισμένες οργανώσεις όπως η HELCOM έχουν ήδη ξεκινήσει αυτό το έργο.

5.8. Ενσωμάτωση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης στη διαδικασία σχεδιασμού

Ο ΘΧΣ αναπτύσσεται σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Βασίζεται σε δεδομένα και πληροφορίες που πιθανόν ποικίλουν διαχρονικά. Η διαδικασία σχεδιασμού πρέπει να είναι αρκετά ευέλικτη, ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται στις αλλαγές αυτές και να επιτρέπει την αναθεώρηση των σχεδίων σε εύθετο χρόνο. Για την τήρηση των δύο αυτών απαιτήσεων, στον ΘΧΣ πρέπει να ενσωματώνεται ένας μηχανισμός διαφανούς τακτικής παρακολούθησης και αξιολόγησης.

5.9. Επίτευξη συνοχής μεταξύ επίγειου και θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού – σχέση με την ΟΔΠΖ

Αποτελεί πρόκληση η επίτευξη συνοχής μεταξύ συστημάτων επίγειου (περιλαμβανομένων των παράκτιων ζωνών) και θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού. Οι παράκτιες ζώνες αποτελούν τον συνδετικό κρίκο μεταξύ της θαλάσσιας και εδαφικής ανάπτυξης. Οι περιοχές αποστράγγισης ή ο αντίκτυπος στη γη από δραστηριότητες όπως η γεωργία και η αστική ανάπτυξη αποκοτούν μεγάλη σημασία στο πλαίσιο του ΘΧΣ. Για το λόγο αυτό πρέπει ο επίγειος χωροταξικός σχεδιασμός να συντονίζεται με τον ΘΧΣ. Οι αντίστοιχες υπηρεσίες πρέπει να συνεργάζονται τόσο μεταξύ τους όσο και με τους ενδιαφερόμενους, προκειμένου να διασφαλισθεί η συνοχή.

5.10. Μια ισχυρή βάση δεδομένων και γνώσεων

Ο ΘΧΣ πρέπει να βασίζεται σε ακριβείς πληροφορίες και επιστημονική γνώση. Ο σχεδιασμός πρέπει να εξελίσσεται παράλληλα με τις γνώσεις (προσαρμοστική διαχείριση). Η Επιτροπή έχει δημιουργήσει διάφορα επιστημονικά εργαλεία και εργαλεία συλλογής δεδομένων τα οποία βοηθούν τον ΘΧΣ στη διαδικασία αυτή. Μεταξύ τούτων περιλαμβάνεται το ευρωπαϊκό δίκτυο παρατήρησης των δεδομένων του θαλάσσιου περιβάλλοντος (EMODNET), μια ολοκληρωμένη βάση δεδομένων για θαλάσσιες κοινωνικοοικονομικές στατιστικές (την οποία επί του παρόντος

αναπτύσσει η Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων), ο Ευρωπαϊκός Άτλαντας των Θαλασσών (που θα είναι έτοιμος το 2009) και η Παγκόσμια Παρακολούθηση του Περιβάλλοντος και της Ασφάλειας (Korpernikus).

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Ο ΘΧΣ αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη χάραξη ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής στην Ευρώπη. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να χαράξει τα πρώτα βήματα για την επίτευξη κοινής προσέγγισης σε ό, τι αφορά τον ΘΧΣ. Προσδιορίζοντας βασικές αρχές οι οποίες προκύπτουν από την υπό εξέλιξη πρακτική καθώς και από τις ισχύουσες ρυθμίσεις, επιδιώκει να ενθαρρύνει διαβούλευση που θα συμβάλει στον προσανατολισμό της ανάπτυξης του ΘΧΣ στην ΕΕ.

Προς διευκόλυνση της διαβούλευσης αυτής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δρομολογήσει, στις αρχές του 2009, πρόγραμμα εργασίας το οποίο θα συνίσταται στα εξής:

- διοργάνωση σειράς 4 εργαστηρίων το 2009· στα εργαστήρια αυτά θα συμμετέχουν αντιπρόσωποι των ενδιαφερομένων από όλες τις σχετικές περιοχές· στόχος τους θα είναι να συζητηθούν οι περιγραφόμενες στην ανακοίνωση αρχές·
- η διοργάνωση, το 2009, πειραματικών σχεδίων με στόχο την ανάπτυξη πτυχών διασυνοριακής συνεργασίας του ΘΧΣ·
- σύνταξη έκθεσης συμπερασμάτων βάσει των αποτελεσμάτων των εργαστηρίων, με την οποία προτείνονται περαιτέρω ενέργειες και δράση παρακολούθησης.

Η ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική της ΕΕ ακολουθεί καινοτόμο προσέγγιση για την χάραξη πολιτικής. Ο ΘΧΣ αποτελεί ένα από τα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για επιτύχει η προσέγγιση αυτή.